

จลสารตรวจสอบภายใน

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 ประจำปีไตรมาสที่ 2 เดือนมกราคม - มีนาคม 2557

..... สวัสดีปีใหม่คะ/ครับ.....ท่านผู้อ่านจลสาร

ตรวจสอบภายใน ทางสำนักงานตรวจสอบภายในขอฝากบทกลอน
อวยพรปีใหม่ ด้วยอำนาจพุทธอันศักดิ์สิทธิ์ จงลิขิตให้ทุกท่านสุขุขรรษา
ให้สับซอตลอดภัยไร้โรคา ชนทั่วหล้านับถือชื่อเกรียงไกร ฉบับนี้ทีมงาน
กองบรรณาธิการได้นำความหมายและพัฒนาการของการตรวจสอบภายใน
และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชากับสถานที่ปฏิบัติธรรม
รอบกรุงมาฝาก สุดท้ายนี้ทีมงานขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่ติดตาม
จลสารตรวจสอบภายในมาโดยตลอด

ความหมายการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในเป็นวิชาชีพใหม่เพิ่งรู้จักเมื่อประมาณ 60 ปีที่แล้วทั้งๆที่งานตรวจสอบภายในมีการปฏิบัติกันมานานกว่านี้
เนื่องจากเป็นเรื่องภายในในวงการราชการ ดังนั้น ถ้าได้ศึกษาความหมายและการพัฒนาการของการตรวจสอบภายใน จะทำให้รู้ความ
เข้าใจอย่างลึกซึ้งในวิชาชีพนี้ การตรวจสอบภายในมีความหมายแตกต่างกันไป ในที่นี้จะอ้างอิงถึง 3 แห่ง ดังนี้

1. การวิเคราะห์คำศัพท์ เมื่อพิจารณาความหมายของการตรวจสอบภายในตามคำศัพท์ที่ใช้ สามารถแยกออกได้เป็น 2 คำ คือ
คำว่า “การตรวจสอบ” และคำว่า “ภายใน”

การตรวจสอบ หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องของตัวเลข การบวก ลบ คูณ หาร การตรวจสอบการทำงานของ
พนักงาน หรืออาจหมายความไปถึงการประเมินค่าการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของหน่วยงานทุกระดับ

ส่วนคำว่า “ภายใน” หมายถึง ขอบเขตของกิจกรรมที่ตรวจสอบ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในขององค์กรและหรือกระทำโดย
พนักงานภายในองค์กรนั่นเอง

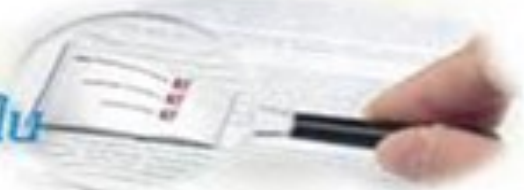
2. สถาบันวิชาชีพ สถาบันผู้ตรวจสอบภายในสากล (The Institute of Internal Auditors: IIA) ได้ให้คำจำกัดความของการ
ตรวจสอบภายในว่า

“การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้หลักประกันและการให้คำปรึกษาอย่างเป็นอิสระและเที่ยงธรรม ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อ
เพิ่มมูลค่าและปรับปรุงดำเนินงานขององค์กรให้ดีขึ้น”

3. สถาบันกำกับดูแล กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังได้ให้ความหมายของการตรวจสอบภายในภาครัฐไว้ดังนี้

“การตรวจสอบในภาครัฐ เป็นกิจกรรมที่ให้หลักประกันอย่างเที่ยงธรรมและให้บริการปรึกษาอย่างอิสระ เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่ม
และปรับปรุงระบบการดำเนินงานของส่วนราชการ”

หน่วยงาน
ตรวจสอบภายใน

พัฒนาการของการตรวจสอบภายใน

ประวัติศาสตร์ของการตรวจสอบ แบ่งเป็น 4 ยุค คือ ยุคโบราณ ยุคกลาง ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมและยุคปัจจุบัน ดังนี้

1. ยุคโบราณ (Ancient Times) การตรวจสอบเริ่มต้นขึ้นก่อนคริสตกาล 3,500 ปี บันทึกของอารยธรรมเมโสโปเตเมียแสดงเครื่องหมายเล็กๆ ข้างตัวเลขเกี่ยวกับรายการทางการเงิน เครื่องหมายจุด ชิด หรือเครื่องหมายถูก แสดงถึงระบบของการตรวจทาน

2. ยุคกลาง (The Middle Ages) เมื่อโรมล่มสลาย จากการขยายตัวทางการค้าของชาวอิตาลีระหว่างศตวรรษที่ 13 ทำให้เกิดการจดบันทึกที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเกิดระบบบัญชีขึ้นมา กล่าวคือทุกรายการค้าจะบันทึก 2 ด้าน ทั้งด้านเดบิตและด้านเครดิต

3. ยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม (The Industrial Revolution) เริ่มต้นในประเทศอังกฤษ องค์กรจ้างนักบัญชีเพื่อตรวจสอบบันทึกทางการเงินมากกว่าการไต่ถามแล้วได้สิน โดยการตรวจสอบบันทึกทางบัญชีและเปรียบเทียบรายการในสมุดบัญชีกับเอกสารการลงบัญชี

4. ยุคปัจจุบัน (Recent Times) ได้แผ่ขยายเข้ามาจากประเทศอังกฤษผ่านทางทะเลไปประเทศสหรัฐอเมริกา ชาวอังกฤษผู้มั่งคั่งลงทุนมหาศาลในกิจการของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ผู้ลงทุนจึงต้องการการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับเงินที่นำไปลงทุน ผู้ตรวจสอบบัญชีได้นำวิธีการตรวจสอบเข้ามาเผยแพร่

การตรวจสอบหรือการสอบบัญชี (Auditing or Audit) มาจากภาษาละตินว่า Audire แปลว่า ได้ยิน (To hear) การตรวจสอบเกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อใดไม่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์บันทึกไว้ แต่น่าจะเกิดขึ้นจากภาครัฐหรือการปกครองบ้านเมืองที่จัดเก็บภาษีทางด้านกรคลังของประเทศ ทำให้มีการจดบันทึกลงทะเบียนทรัพย์สินและเงินทองที่จัดเก็บไว้ ตลอดจนการรับจ่ายทรัพย์สินนั้น เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการยกออกหรือการทุจริต จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบโดยบุคคลที่เชื่อถือและวางใจได้ แล้วรายงานให้ผู้มีอำนาจปกครองทราบ

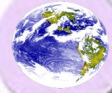
การพัฒนาของการตรวจสอบภายใน อาจเริ่มต้นจากการเป็นหน่วยงานภายในแผนกหนึ่งของฝ่ายบัญชีซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและการอนุมัติรายการรับเงินและจ่ายเงินว่าตรงตามเอกสารหรือตรงตามนโยบายหรือระเบียบปฏิบัติที่ผู้บริหารได้กำหนดไว้หรือไม่

ต่อมาการตรวจสอบภายในได้ขยายขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบออกไปในกิจกรรมด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการบัญชีและการเงิน ในทุกๆด้านภายในองค์กรและมีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูงสุด ไม่ใช่อยู่ภายใต้ผู้บริหารด้านบัญชีและการเงินอีกต่อไป และในปัจจุบันการตรวจสอบภายในยุคใหม่บางอย่างได้ถูกนำไปใช้ในองค์กรที่มีไม่หวังกำไร (Non-profit Organization) ด้วย

การพัฒนาของการตรวจสอบภายในของประเทศไทย ในแวดวงราชการของประเทศไทย การตรวจสอบภายในได้รับการยอมรับและมีหลักฐานปรากฏเมื่อ พ.ศ.2505 ในระเบียบการจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ.2505 ซึ่งระบุให้ส่วนราชการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายใน ดังนี้

“ให้ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม แต่งตั้งข้าราชการคนหนึ่ง หรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบการจ่ายเงินรวมทั้งการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายของเจ้าของงบประมาณนั้นๆ และตรวจสอบการอื่นตามแต่หัวหน้าส่วนราชการจะมอบหมายเป็นการภายใน และให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการอย่างน้อยเดือนละครั้ง

การตรวจสอบตามวรรคแรก จะตรวจสอบโดยวิธีทดสอบแบบสุ่มตัวอย่างก็ได้ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบและวัตถุประสงค์ที่จะให้ทราบผลการตรวจสอบโดยเร็ว”

เกร็ดความรู้

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ถือเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่ง และได้เวียนมาบรรจบอีกครั้ง โดย วันมาฆบูชา 2557 ตรงกับวันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2557 ประวัติวันมาฆบูชา ความสำคัญของวันมาฆบูชา มีความสำคัญอย่างไร

ความหมายของวันมาฆบูชา คำว่า "มาฆะ" นั้น เป็นชื่อของเดือน 3 ย่อมาจากคำว่า "มาฆบูรณมี" หมายถึง การบูชาพระในวันเพ็ญกลางเดือนมาฆะตามปฏิทินของอินเดีย หรือเดือน 3 ความสำคัญวันมาฆบูชา คือ เป็นวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง "โอวาทปาติโมกข์" แก่พระสงฆ์เป็นครั้งแรก หลังจากตรัสรู้มาแล้วเป็นเวลา 9 เดือน ซึ่งหลักคำสอนนี้เป็นหลักการ และวิธีการปฏิบัติต่างๆ หากสรุปเป็นใจความสำคัญ จะมีเนื้อหาว่า "ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์"

ทั้งนี้ในวันมาฆบูชาได้เกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้นพร้อมๆ กันถึง 4 ประการ อันได้แก่

1. วันนั้นตรงกับวันเพ็ญ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ซึ่งพระจันทร์เสวยมาฆฤกษ์
2. มีพระสงฆ์จำนวน 1,250 รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เพื่อสักการะพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
3. พระสงฆ์ที่มาประชุมทั้งหมดล้วนแต่เป็นพระอรหันต์ ผู้ได้อภิญญา 6
4. พระสงฆ์ทั้งหมดได้รับการอุปสมบทโดยตรงจากพระพุทธเจ้า หรือ "เอหิภิกขุอุปสัมปทา" และเพราะเกิดเหตุอัศจรรย์ 4 ประการข้างต้น ทำให้วันมาฆบูชา เรียกอีกชื่อหนึ่งได้ว่า "วันจาตุรงคสันนิบาต" ซึ่งคำว่า "จาตุรงคสันนิบาต" นี้ มีความหมายตามการแยกศัพท์ คือ จาตุร แปลว่า 4 องค์ แปลว่า ส่วน สันนิบาต แปลว่า ประชุม ดังนั้น "จาตุรงคสันนิบาต" จึงหมายความว่า "การประชุมด้วยองค์ 4" นั่นเอง

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในวันมาฆบูชา คือ ในตอนเช้า ควรไปทำบุญตักบาตร ไปวัดเพื่อฟังพระธรรมเทศนา หรือจัดสำรับคาวหวานไปทำบุญถวายภัตตาหาร ช่วงบ่ายฟังพระแสดงพระธรรมเทศนา เจริญสมาธิภาวนา เมื่อถึงตอนค่ำ นำดอกไม้ ธูปเทียนไปเวียนเทียน 3 รอบที่พระอุโบสถ โดยการเวียนเทียนนั้นจะเวียนขวา จำนวน 3 รอบ และเวลาที่เดินอยู่นั้นให้ระลึกถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นอกจากนี้พุทธศาสนิกชนควรบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามสถานที่ต่างๆ และรักษาศีล สำหรับตามบ้านเรือน สถานที่ราชการ จะมีการประดับธงชาติ ธงธรรมจักร เพื่อระลึกถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมเกี่ยวกับสถานที่ทำงาน ควรประชาสัมพันธ์ในที่ทำงาน และจัดให้มีการบรรยายธรรม หรือร่วมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน ร่วมทำบุญ บำเพ็ญกุศลร่วมกัน

แนะนำ 9 สถานที่ปฏิบัติธรรมรอบกรุง

1. หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ)
2. วัดชลประทานรังสฤษฎ์
3. พุทธมณฑล
4. วัดอัมพวัน
5. ยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ
6. เสถียรธรรมสถาน
7. วัดป่าเจริญราช
8. วัดอินทรวีหาร
9. วัดพระราม 9

ถาม..ตอบ..กับตรวจสอบภายใน

ถาม : ทำไมองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงจัดวางระบบการควบคุมภายในขึ้นภายในองค์กร

ตอบ : 1) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Operation Objectives) ได้แก่ การดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกัน หรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ

2) เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Objectives) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา

3) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยรับตรวจได้กำหนดขึ้น

กิจกรรมตรวจสอบภายใน

สำนักงานตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เข้าศึกษาดูงานการตรวจสอบภายใน ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ณ หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อนำแนวทางจากหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ ประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๗ มาประยุกต์ และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยฯ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

หากท่านมีข้อติชม หรือต้องการแสดงความเห็นหรือมีปัญหาเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน สามารถติดต่อได้ที่ :
โทร. 0-2942-6900 ต่อ 7052 e-mail: audit@chandra.ac.th www.chandra.ac.th/AUDIT/INDEX.HTML
บรรณาธิการ : นายสุรชาติ รัชตโกคิน

กองบรรณาธิการ : นางสาวเทียมตา พรหมสิทธิ์ นางสาวชยาภา อัดชู และนางสาวรัชฎาภรณ์ สนเนตร์